

Lacurile glaciare din Muntii Rodnei

Lacurile glaciare s-au format prin acumularea apei (provenita din ploi sau zapezi) în circurile ghetarilor cuaternari.

În general, lacurile lacurilor au fost delimitate de ghetari în stâncă tare a masivelor muntoase, la obarsia vailor sau chiar pe vai, formând lacuri de circ și de vale glaciare.

Zapezile acumulate și transformate în gheață la obarsia vailor, prin subsapare au format depresiuni limitate în partea inferioară de praguri glaciare.

În urma acțiunii erozive, la obarsia vailor glaciare se formează niște excavatii circulare, flacante de abrupturi, denumite circuri sau caldari glaciare.

După retragerea ghetarilor, în aceste excavatii se acumulează apă, dând astfel naștere lacurilor glaciare de circ (iezere). Lacurile mai pot fi întâlnite și pe vaile glaciare, în spatele unor morene sau praguri glaciare ce au acționat ca niște baraje în calea apei, permițând acumularea acestora.

Vaile glaciare sunt o prelungire a circurilor, niște forme de eroziune create de limba ghetarului, inițial acesta fiind niște vai fluviatile montane.

Ghetarii au săpat bazine adânci în stâncile pe care le adaposteau, bazine care s-au umplut de apă în urma topirii gheții. Molozul depozitat de către acestea a provocat stăvilirea unor vai și, în final, formarea unor lacuri.

Muntii Rodnei fac parte din grupa de nord a Carpaților Orientali. Cu înălțimea maximă de 2303 m, atinsă de Vârful Pietrosu Rodnei, Muntii Rodnei sunt cei mai înalți munți și cei mai dificil de drumetă din Carpații Orientali.

Din întreg lanțul carpatic oriental, Muntii Rodnei păstrează cel mai bine urmele ghetarilor cuaternari. Acești munți prezintă numeroase circuri glaciare (Negoiescu, Izvorul Cailor, Puzdrele).

Relieful este puternic modelat de factorii externi (vânt, apă, gheață) fiind prezente o serie de lacuri glaciare deosebit de pitorești cum ar fi: Lala Mare, Lala Mica, Buhaiescu, Iezeru Pietrosului, Bila.

Lacurile reprezintă un element de atracție turistică. Muntii Rodnei are un număr de cca 23, care sunt în general glaciare. Lacurile se alimentează din izvoarele de la baza grohotisurilor și au apă limpede, bună de băut.

Cele mai importante lacuri sunt: Iezer-3450 mp; Lala Mare-5637 mp; Lala Mica, salba de la lacul Buhaiescu.

În complexul glaciar Lala, se distinge trei generații de excavatii create de către eroziunea ghetarilor de circ, a căror dimensiune s-a modificat în decursul perioadelor glaciare succesive. Etapele de evoluție a zonei: 1. etapa de „preaplin glaciar”, când obarsia de vale este ocupată de un imens ghetar de circ care modelează un „fotoliu glaciar” pe măsură; 2. etapa intermediară de glaciție, când dimensiunea ghetarilor de circ se reduce la două nuclee ce modelează cele două trepte principale ale lacurilor; 3. etapa de deglaciție, când ghetarii de circ devin tot mai reduși și se scindează în șapte nuclee corespunzătoare celor șapte depresiuni de subsapare glaciare din cuprinsul complexului glaciar.

Lacurile glaciare din Muntii Rodnei au apărut în timpul ultimelor două glaciatiuni, Riss și Wurm.

Iezerul de Jos

Este situat la 1820 m altitudine, are 0.10 ha și o adâncime maximă de 1 m, la intrarea paraului principal. A fost populat cu pastrav indigeni și pastrav curcubeu. Accesul la iezerul Buhaiescu se face pe aceleași trasee care duc la Iezer Pietrosu, de unde peste mușea ce despart văile Pietroasa de Repedeș, se ajunge la lacuri într-o oră.

Iezerul de Mijloc

Este situat la altitudinea de 1890 m. De formă rotundă, este cel mai mare, având o suprafață de 0.20 ha, fiind și cel mai adânc (5 m). Lungimea lacului măsura 60 m, iar lățimea 45 m. Este populat cu pastravi indigeni, pastravi curcubeu, zglavoace, boisteni și porcusori. Din lac iese un parașcă ce însumează între 5 și 101 pe secundă.

Iezerul Pietrosu

Este așezată în caldarea glaciara Iezeru, dintre culmea Pietrosului și cea a Hotarului, sub varful cel mai înalt al Masivului Rodnei, Varful Pietrosu, în plină rezervatie naturală. De origine glaciara, are o suprafață de 0.50 ha și adâncimea maximă de 2.5 m, forma este aproape triunghiulară, cu varful spre evacuare, și este situat la altitudinea de 1825 m. Lacul este alimentat de două izvoare ce intra dinspre culmea Pietrosului, cu un debit cuprins între 10 și 20 l/s.

Evacuarea apei se face prin paraul Pietroasa. Lungimea nord-sud este de 70 m, iar lățura mare a triunghiului însumează 110 m lungime.

A fost populat cu pastravi curcubeu și indigeni și zglavoacă. Accesul: din orașul Borsa, pe valea Pietroasei, urca un drum de caruță și apoi continuă cu o potecă ce ajunge la curmătura Turnu-Rosu, situată în vecinătatea iezerului; durată 3 ore. Tot din Borsa, pe paraul Tisa, urcând încontinuu, se face până la iezăr, trecând pe la cabana Meteoru, 3 ore.

Iezerul de Sus

Este de formă triunghiulară, situat la 1905 m altitudine, este cel mai mic, cu o suprafață de 500 m², lung de 45 m și cu baza de 20 m, are în partea din amonte un mic izvor rece, iar în colțul dinspre partea vestică un izvor de fund îmbogățite apele lacului, care la evacuare însumează un debit de 31 pe secundă. A fost populat cu pastravi curcubeu, zglavoace, boisteni, grindei și porcusori, dar nu a dat rezultate.

Lacul Lala Mare

Unul dintre cele mai mari și mai frumoase lacuri glaciare din România este situat în Munții Rodnei sub varful Ineu, la altitudinea de 1815 m. Alături de Lala Mica (adâncime 0.40 m) face parte dintr-un complex de lacuri glaciare.

Are suprafață de aproximativ 6000 m² și adâncimea de aproximativ 2 m.

Fauna piscicolă este reprezentată de: pastrav indigen și pastrav curcubeu.

Iezerele Buhaiescu

Sunt situate în caldarea glaciara Buhaiescu Repedeș, între altitudinile de 1820 și 1950 m. De origine glaciara, cele trei lacuri așezate în cascada la obarsia Paraului Buhaiescu au suprafețe și adâncimi diferite.